

MĚSTSKÉ MUZEUM ŽACLÉŘ

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013

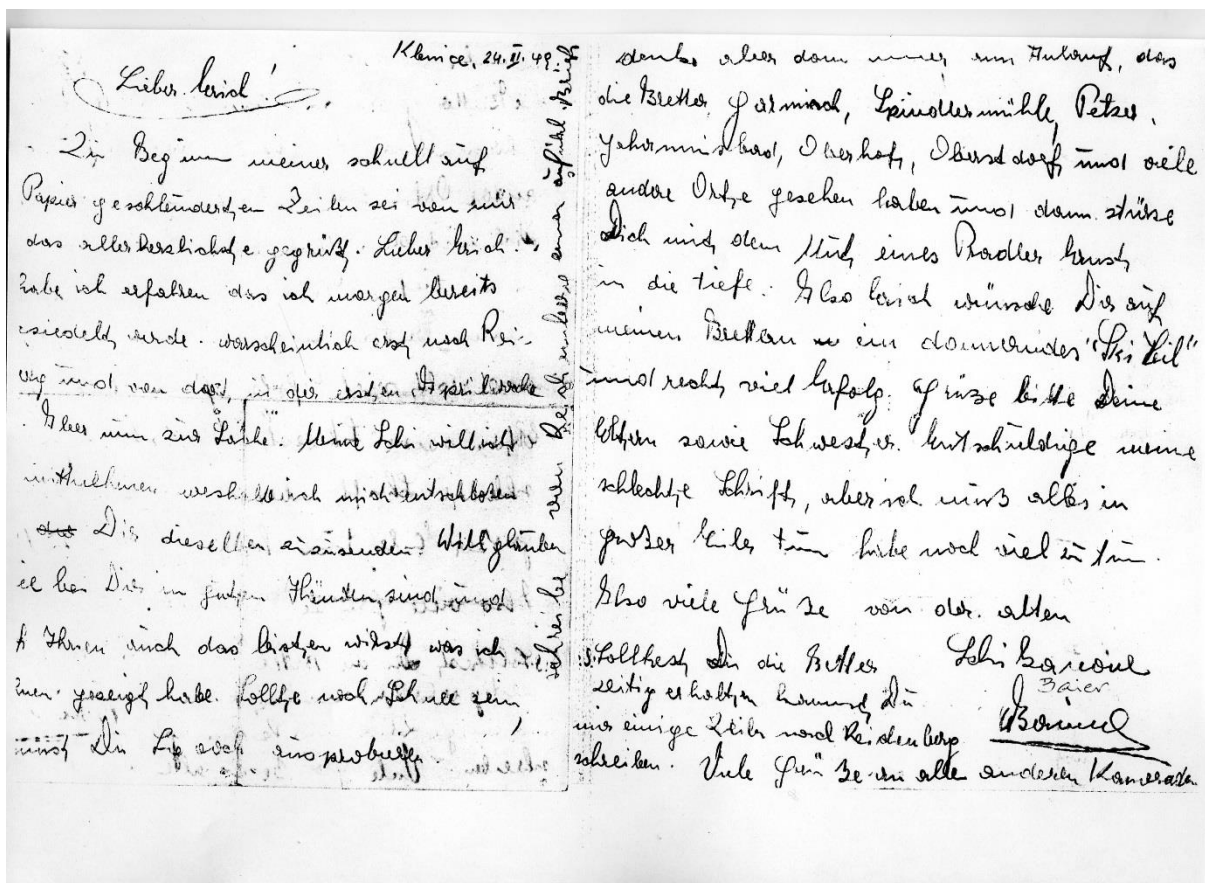
Uchovat minulost pro příští generace, to je jeden z hlavních úkolů muzeí. Jsou to především trojrozměrné předměty – exponáty, různé dokumenty, fotografie a vzpomínky na život a události v regionu. V r. 2013 se sbírka Městského muzea Žacléř rozrostla o 24 předmětů evidovaných v přírůstkové knize. Celkový počet předmětů tvořících sbírku MMŽ tak činí 1370 kusů. Publikováním, prostřednictvím výměny exponátů či doplnění ve stálé expozici, ale zvláště díky tematickým výstavám se s novými exponáty a jejich příběhy seznamují návštěvníci. V r. 2013 to byla výstava o zimních sportech a radovánkách „Lyže, boby, saně... huráá na ně“ a výstava „Škola, základ života“. Kromě těchto dvou to byly v uplynulém roce další tři, které návštěvníci MMŽ zhlédli. Umělecké fotografie tří polských autorů, „Poklady moří“ – jedinečná sbírka lastur a „Šikovné ruce“- výstava ozdobných, dekorativních i užitkových předmětů, kterými se v žacléřském muzeu prezentovali samotní Žacléřáci. V r. 2013 navštívilo MMŽ 3326 osob.

Vzácný exponát

Jak se slavné lyže slavného lyžaře dostaly do Městského muzea Žacléř.

V r. 2001 přivezl pan Ing. Erich Kraus, žacléřský rodák žijící v Novosedlicích, po předchozí domluvě do žacléřského muzea dřevěné skočky s kopií dopisu a slovy: „Jsou to slavné lyže, byly až v Garmisch-Partenkirchenu, dostal jsem je od kamaráda a sám jsem na nich také ještě skákal.“ Dopis však ještě své tajemství pár roků skrýval. K úplnému rozluštění došlo v rámci příprav výstavy o zimních radovánkách a slavných borcích z Krkonoš s názvem „Lyže, boby, saně... huráá na ně!“

Milý Erichu,

na úvod rychle poskládaných slov buď srdečně pozdraven. Právě jsem se dozvěděl, že budu zítra vysídlen, pravděpodobně přes Liberec.

A teď k věci, mé lyže nebudu brát s sebou, a proto ti je přenechávám, věřím, že u tebe budou v dobrých rukou. Nezapomeň, že ta prkna poznala Garmisch, Špindlerův Mlýn, Pec, Janské Lázně, Oberhof, Oberstdorf a mnohá jiná střediska. Tak se na nich vrhej s odvahou do hloubek. Hodně úspěchů SKI HEIL! Pozdravuj prosím tvé rodiče i sestru a všechny kamarády. Omlouvám se za kostrbaté písmo.

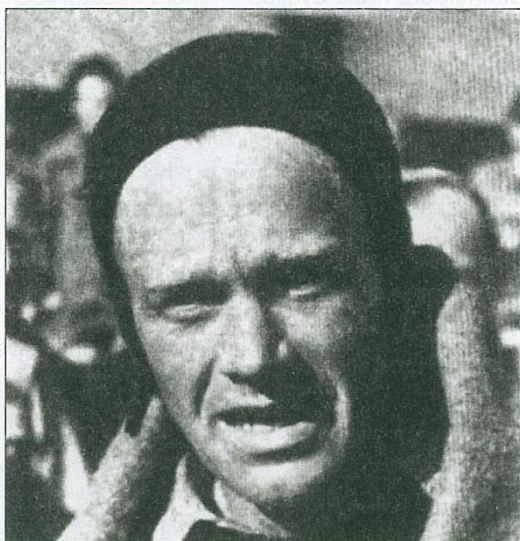
Klenice 24. III. 1949

Skikanón Baier

Dne 9. ledna 2013 jsem se dovolal panu Ing. Erichu Krausovi. Dobře si na svého kamaráda Waltera Baiera vzpomínal. Na těch lyžích pan Kraus sám aktivně závodil a ten dopis, ten našel složený pod plechem vázání až později!! Podkovičku s nápisem

„Viel Glück“ tam dal on. Baierovi bydleli v Žacléři pod náměstím v domě čp. 170. V té době, kdy mu lyže přišly vlakem, byl Walter Baier v poválečném nasazení v Klenicích. Po jejich vysídlení zůstala v Žacléři jeho sestra Edeltraud Koutná, dnes Minaříková. To byla horká stopa. Ještě téhož dne jsem se za paní Minaříkovou vypravil, ...„Walter žije v Norimbergu, je mu 85 let, dám vám na něho číslo“. Večer vytáčím číslo do „Němec“ a na druhém konci pomyslného drátu se rozbíhají vzpomínky pana Waltera Baiera na mládí a odvážné kousky, které na lyžích s kamarády prováděli. Aktivně lyžoval jako závodník ještě 10 let po vysídlení a hlavně ty lyže, které ve 49tým přenechal Erichovi, skutečně dostal v Peci od Gustla Berauera. Vše do sebe zapadlo.

Lyže uložené ve sbírce Městského muzea Žacléř pod číslem 966/01 – 505, tedy pětistýpátý exponát, jsou lyže slavného Krále lyží z Krkonoš, mistra světa Gustla Berauera.

Mistr světa Gustl Berauer

Gustl Berauer při stometrovém skoku v Planici

ILONA CICHONÍ

AGNIESZKA SZYMAŃSKA

PAWEŁ RUBAJ

Městské muzeum Žacléř

Umělecké fotografie polských autorů v Městském muzeu Žacléř

Vernisáž proběhne 8. března 2013 od 16.00 hodin
Výstava potrvá do 26. dubna 2013

Výstava uměleckých fotografií tří polských autorů byla dalším z projektů vycházejících ze vzájemné spolupráce měst Žacléř a polského Wleńe.

ILONA CICHONÍ

fotografka, instruktorka fotografie (nyní vede výuku v **Centru kultury a sportu v Leśné**).

Má za sebou mnoho individuálních a skupinových výstav v tuzemsku a v zahraničí. Svoji fotografií okouzlují a přivádí k zamyšlení.

AGNIESZKA SZYMAŃSKA

pracuje ve Veřejné knihovně města a svazku obcí Gryfów Śląski.

Fotografování je její vášní, která umožňuje zadržovat obrazy malované světlem a emocí. Amatérsky se zajímá a zabývá fotografií již pět let.

Účastnice výstav v tuzemsku a zahraničí.

PAWEŁ RUBAJ

fotograf, zaměstnanec Veřejné knihovny města a svazku obcí Gryfów Śląski.

Účastník mnoha skupinových výstav v tuzemsku a v zahraničí. Vítěz mnoha ocenění a vyznamenání.

Charakterizuje ho rozpoznatelný, příznačný styl, poněkud temné fotografie na pomezí počítačové grafiky.

foto z vernisáže v Městském muzeu Žacléř

Ve spolupráci Městského muzea Žacléř a Střediska kultury v polském Gryfově byla dne 16. 4. 2013 otevřena výstava uměleckých fotografií z Čech, Evy Kešnerové, Ctibora Košťála a Daniela Macha. Foto z vernisáže v Gryfově.

ŠKOLA - ZÁKLAD ŽIVOTA...

...a další střípky z historie

*Výstava o školách v žacléřském regionu z dob našich
babiček a střípky z historie.*

Vyzkoušejte si atmosféru jednotřídky.

*Slavnostní zahájení výstavy proběhne 10. 5. 2013 v 16:00 hod.
Zhlédnout ji můžete do 1. 9. 2013, otevíráno máme denně, krom pondělí,
od 9:00 do 16:00 hodin.*

„Škola, základ života“ byl název výstavy, kterou připravilo Městské muzeum Žacléř na letní sezonu 2013.

Krásné vzpomínání na první cestu do školy, ještě za ruku s maminkou. Na časy, kdy se děti učily v jednotřídkách a na vesnicích chodily do školy bosky. Na rošťáky kluky, kteří namáčeli holkám copy do kalamáře. Na dobu, kdy jedním z předmětů byl krasopis a ve škole kouřil jen školník z fajfky a komín na střeše. Kde jsou ty časy, kdy byl učitel skutečnou autoritou...

Nejstarší škola v Žacléři stála vedle kostela. Byla zřejmě postavena ve stejné době jako kostel (r. 1732). Při požáru v roce 1782 zcela vyhořela, ale již o pět let později stál na stejném místě nový dřevěný dům s učebnou a bytem pro učitele. Tato budova čp. 3 sloužila vzdělávacím účelům až do 60. let 19. stol., kdy přešla do soukromého vlastnictví, a stojí dodnes.

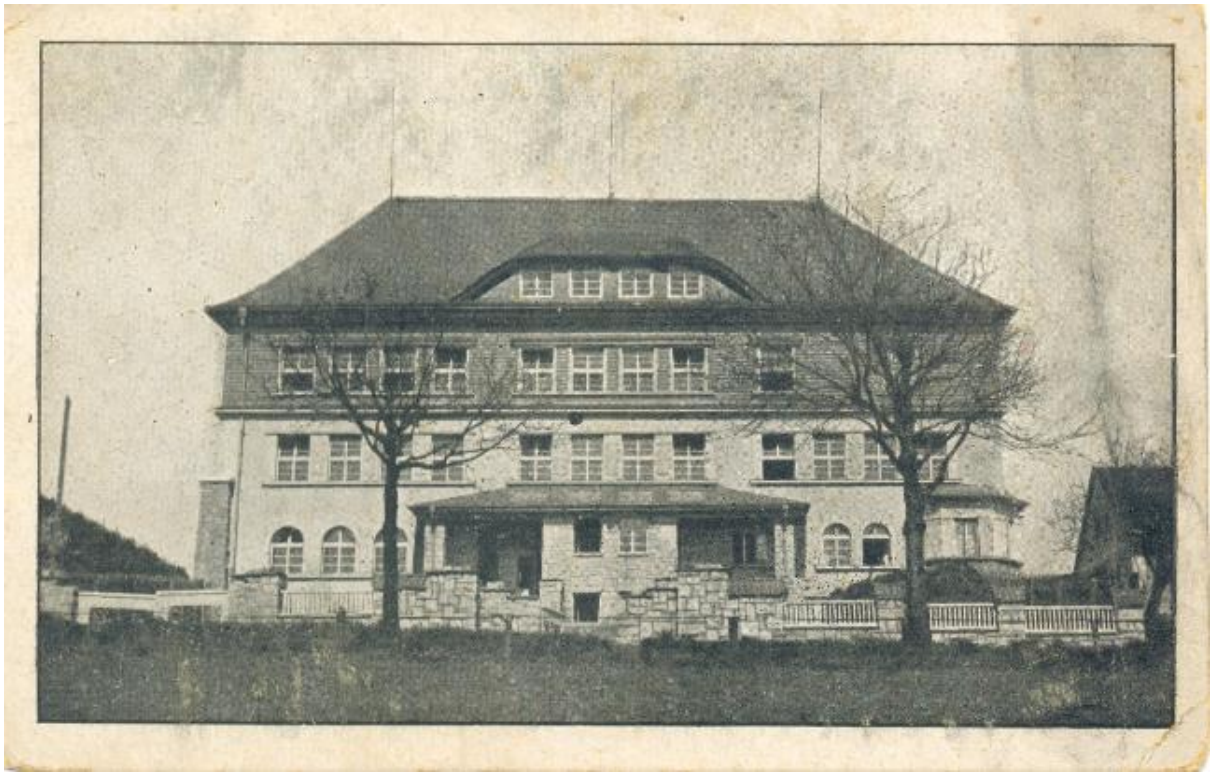

Mnoho let výuka probíhala v pronajatých prostorách, až do roku 1865, kdy se děti mohly přemístit do nové školy na náměstí. Během první světové války se do této budovy přestěhovala městská radnice a městský úřad se zde nachází dodnes. Žacléřskou školu navštěvovaly děti z širokého okolí. Teprve ke konci 19. stol. byly v okolních vesničkách zřízeny školy.

Roku 1895 přistoupilo město ke stavbě velkokapacitní školní budovy čp. 204 v dnešní ulici Na Pilíři. Stavbu dokončil zdejší stavitel J. Plischke roku 1897. Bylo zde 10 učeben, školní dílna, tělocvična, kabinet, kreslárna, byty pro ředitele a školníka. V roce 1901 zde

byla zřízena dívčí měšťanská škola. V roce 1911 navštěvovalo v této budově čtyřtřídní obecnou školu 265 žáků, čtyřtřídní chlapeckou měšťanskou školu 98 žáků a trojtřídní dívčí školu 66 žákyň. Na měšťanskou školu navazoval od roku 1908 jednoletý kurz psaní na stroji nebo průmyslová pokračovací škola. Ta měla dvě oddělení s 85 žáky. Ředitelem spojených škol byl Konrad Illner. Během první světové války bylo vyučování pouze půldenní. Jinak bylo vyučování celodenní s pauzou „na polévku“. V letech 1924/25 přibýly předměty typu český jazyk, hra na violu, psaní na stroji, stenografování a byla zřízena školní kuchyně. Tu vybavil porcelánem fabrikant Theodor Pohl. V této jídelně probíhala i večerní škola pro dospělé. Po druhé světové válce fungovala škola Na Pilíři jako 1. stupeň základní školy. Výjimku tvořily roky 1966-67, kdy se škola přestavovala. Během těchto dvou let probíhalo vyučování v budově zámku a dokonce byla jedna třída i v domově mladých horníků (DMH). Dnes je v objektu mateřská škola a městská knihovna.

Česká menšinová škola byla v Žacléři otevřena již roku 1919. Výuka probíhala v pronajaté budově čp. 167 (dnes penzion Diana). Vzhledem k nevyhovujícím podmínkám a rostoucímu počtu dětí byla v roce 1925 postavena česká škola. V budově byla kromě české obecné a měšťanské školy umístěna i škola mateřská (opatrovna Ústřední matice školské). Kromě učeben byla v budově kreslárna, tělocvična, dílna a školní kuchyně. Ředitelem byl tehdy Kamil Kavan. Stávající nová budova školy byla přistavěna v roce 1968.

UČITELSKÝ SBOR ČESKÉ ŠKOLY V ŽACLÉŘI V R 1921

stojící zleva: Josef Zámečník, Josef Kudrnáč, Bohumír Rychlík
sedící: Ladislav Slezák první řídící učitel, Anna Rychlíková

Když se měla v Lamperticích stavět roku 1901 nová škola, rozhodlo se město na tuto školu nepřispívat a pro děti z místní části „Na Štole“ postavit II. městskou obecnou školu v kolonii. Místní stavitel J. Plischke dokončil stavbu a vyučovat se začalo v roce 1902. Jednalo se o trojtřídní obecnou školu s 232 žáky. Ke konci 30. let zde byla umístěna škola plachtového létání.

Obecná škola v Bobru měla od roku 1785 jednu třídu. Dnešní budova školy v Bobru, postavená roku 1885, byla již trojtřídní. Byla uzavřena v roce 1974 a žáci přiškoleni do Žacléře.

Škola v Křenově byla postavena v roce 1846 a v roce 1903 byla navýšena o patro.

Škola na Rýchorách byla postavena v roce 1876. Jednotřídka fungovala ale na Rýchorách již od roku 1820. Prvním učitelem byl Josef Schroll. Krátce v letech 1895-1900 zde také fungovala zemědělská pokračovací škola, ale pro nízký počet žáků byla uzavřena.

Děti z Lampertic musely až do roku 1790 do Bernartic. Pro velkou vzdálenost byli přes zimu vybráni muži z obce, kteří měli děti alespoň učit číst. Nejstarší škola v Lamperticích byla v malém domku vedle obchodu Kohl. R. 1818 byla postavena normální škola, na jejíž základech vznikla r.1880 velká obecní osmitřídni škola.

Děti z Černé Vody chodily od roku 1865 do školy v Lamperticích, až později získala obec svou vlastní.

První školka v Žacléři byla od roku 1924 ve dvou prázdných třídách ve škole v kolonii. Protože to měly děti z města daleko, byla zřízena další školka v budově české školy. Brzy ale rada města nechala postavit školce vlastní budovu (nynější restaurace Korálek).

V Bernarticích působil školní mistr již v roce 1647 a byl hojně podporován žacléřským panstvím. V roce 1786 povýšil císař Josef II. dosavadní pobočnou jednotřídni školu na školu farní. První kamennou školu (pozdější „Gasthaus Oppa“) přestavěla obec v roce 1799. Škola začala od roku 1857 fungovat jako celodenní. Byla podle potřeb obyvatel dále rozšiřována až do roku 1878 o čtvrtou třídu.

Poklady moří...

Výstava o kráse schránek mořských
plžů a mlžů doprovázená
fotografiemi Miroslava Hrdého.

Prodloužíme si léto a snad nás během
sychravého podzimu zahřeje alespoň
představa rozpáleného písku a
krásných lastur.

Slavnostní zahájení výstavy proběhne 6.9.2013
v 16:00 hodin. Srdečně Vás zveme na
popovídání s p. Podhajským, který je jedním
z předních odborníků tohoto přírodovědného
oboru.

Výstavu můžete shlédnout do 1.12.2013.

Výstava „Poklady moří“ zavedla návštěvníky Městského muzea Žacléř do exotických říší podmořských krás. Stovky nádherných lastur, krásně aranžovaných, bylo možné nejen obdivovat, některé si mohli návštěvníci i zakoupit. Byla to jen část unikátní sbírky manželů Josefa a Jany Podhajských. Tito sběratelé se věnují své zálibě od dětství a jejich výstavy zhlédli již desetitisíce návštěvníků. Zvláště zajímavé bylo povídání pana Podhajského na vernisáži, předního odborníka ve výzkumu zmíněného přírodovědného oboru. Výstava v MMŽ byla doprovázena unikátními fotografiemi žraloků známého dobrodruha a fotografa Miroslava Hrdého.

Josef Podhajský

Poslední výstava v r. 2013 byla připravena ve spolupráci se šikovnými Žacléřáky. Své výrobky vystavovali Michal Bednář, Dana Bourová, Žaneta Dolanová, Jan Efler, Vincent Hodas, kroužek Šikovné ruce při ZŠ pod vedením Anny Kopperové, Miroslav Pánek, Martin Stejskal, Anna Talábová, Tereza Tippeltová.

Ručně vytvořené šperky, hračky, paličkované obrázky a ozdoby, košíky z pedigu, modely, roztomilá přáníčka vytvořená dětmi ze základní školy doprovázely umělecké fotografie Jany Jaklové. Také tato výstava byla prodejní.

Na vernisáži zahráli žáci ZUŠ Žaclěř pod vedením Jiřího Jiráska

MUZEJNÍ NOC 17. 5. 2013 byla zcela ve stylu staré školy. Pan učitel usadil žáky do lavic, rozdával úlohy, diktoval, volal k tabuli... Žáci namáčeli pera do kalamářů a psali tak, jak za starých časů. Nostalgické vzpomínání nad starými učebnicemi, školními pomůckami a sešity se všem líbilo.

Lužické a žacléřské památky.

Ve spolupráci s Lubaňským okresem v Polsku proběhly konference o památkách v regionech, které spolu již několik let spolupracují. Dne 12. 2. 2013 to byla konference v Lubani a dne 19. 3. 2013 v Žacléři. Konferencí se zúčastnila jak odborná, tak laická veřejnost. Jedním z výstupů společného projektu bude brožura s fotografiemi a textem památek obou regionů.

Konference o památkách lužického a žacléřského regionu v Lubani 12. 2. 2013

Konference v Žacléři v penzionu Sport

Dny evropského dědictví

2. ročník v Žacléři

sobota 7. září 2013

MĚSTSKÉ MUZEUM ŽACLĚŘ

Vás srdečně zve

na řemeslné dílny pro malé i velké ve 14,00 hodin.

Vyzkousejte si techniku malování na vodu a vytvořte si obrázek pro radost nebo si udržte ozdobu či dárek pro své blízké....

Od 9,00 do 18,00 hodin můžete zhlédnout kromě stálé expozice i výstavu „Poklady moří“ ze sbírky manželů Podhajských za doprovodu fotografií Miroslava Hrdého.

Těšíme se na Vás!
vstupné na akce zdarma

Řemeslné dílny se staly velmi oblíbenými mezi návštěvníky žacléřského muzea.

Výtvarný plenér „Žacléřsko očima umělců“ 27. 7. – 2. 8. 2013

Oslovení amatérští umělci z Krkonoš, Podkrkonoší a polského regionu Lwówek v Dolním Slezsku se setkali na týdenním plenéru v Žacléři. Seznámili se s městem a krajinou, vytypovali si své náměty, které během plenéru a v průběhu roku na svých uměleckých dílech ztvárnili. Navázali na umělce, kteří zde vytvářeli svá díla od konce 18tého století a jejichž obrazy a grafiky mají vedle uměleckých hodnot také nespornou historickou hodnotu.

V obou skupinách byli zastoupeni vybraní žáci základních škol v Žacléři a ve Wleni. V každé skupině tvořil i fotograf, jehož záběry budou vedle stejných námětů historických, dokládat změnu krajiny a města.

Výstupem projektu bude výstava vytvořených děl v Městském muzeu Žacléř a ve Středisku kultury města Wleń. v r. 2014.

Především pak obrazová publikace formátu A4, ve které vedle textu, který čtenáři přiblíží historii města Žacléř a jeho okolí, byla vybraná výtvarná díla od nejstarších vedut po současná, vytvořená umělci zapojenými do projektu Žacléř očima umělců. V publikaci budou rovněž vybrané fotografie srovnávající současnost s minulostí.

Projekt „Žacléřsko očima umělců“ je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Účastníci plenéru

Adéla Ševčíková, Anna Komsta, Andrzej Górecki, Daniela Mikešová, Daniel Mach.

Jacek Knap, Jolanta Andrejków, Květa Krhánková, Lucie Volhejnová, Mikołaj Hertel, Miloš Trýzna, Marzena Stalisz, Stanislav Špelda, Tereza Volhejnová, Władysław Gałczyński

Předvánoční dílna

Čas poklidu mohli návštěvníci Městského muzea v Žaclěři využít a vyrobit si pěknou ozdobičku, přáníčko nebo milou drobnost pro své blízké. Tvořilo se různými technikami – mramorováním nebo-li malováním na vodu, drátkováním, vyráběly se nítěné ozdoby, stromeček z papíru. V sobotu 14. prosince 2013 od 13,30 do 16,00 hodin.

Instruktorka kursu paní Anna Talábová.

Rekonstrukce nevyužitého půdního prostoru v budově čp. 10., Městské muzeum Žacléř

V budově čp. 10 na Rýchorském náměstí v Žacléři, postavené v letech 1912 – 1914 pro potřeby Okresního soudu, je v prvním patře od r. 1999 umístěna stálá expozice Městského muzea Žacléř se zázemím a Turistické informační centrum. Doposud nevyužitý půdní prostor by po rekonstrukci sloužil jako ideální variabilní výstavní síň, galerie, prostor pro semináře či vzdělávací programy, koncertní sál...

Rekonstrukce předpokládá vybudování výtahu, který by umožnil bezbariérový přístup do všech prostor muzea. Stávající expozice by pak mohla být rozšířena o dějiny Žacléřska od r. 1945 po současnost ve dvou sálech, kde nyní probíhají tematické výstavy.

Realizace rekonstrukce půdního prostoru vytvoří podmínky pro další rozvoj muzea a zkvalitní výstupy jeho činnosti. Umožní jeho návštěvníkům, především studentům a žákům nahlédnout do dějin Žacléřska, získat poznání v oblasti historie a umění pomocí moderních vzdělávacích metod.

Architekti Benny Markel a Tomáš Hradečný

Den lidových řemesel

Dne 5. 7. 2013 se opět na Rýchorské náměstí v Žacléři sjeli řemeslníci, aby předvedli a návštěvníkům nabídli různé rukodělné výrobky, od tradičních až po nové, různými technikami zhotovené šperky, dekorační a užitkové předměty. K řemeslům v Žacléři neodmyslitelně patří kulturní a zábavný program od rána až do večerních hodin.

Bára Basiková - večerní vystoupení

Návštěvnost v r. 2013

V r. 2013 navštívilo Městské muzeum Žacléř celkem 3326 osob, z toho pouze na výstavách bylo 666 návštěvníků. V porovnání s r. 2012 to bylo o 44 osob méně. . Badatelských návštěv bylo 14.

Personální situace

V r. 2013 pracovali na stálý úvazek v Městském muzeu Žacléř a Turistickém informačním centru Daniel Mach - vedoucí na zkrácený úvazek, Ilona Fidlerová na plný pracovní úvazek, v depozitáři František Heidenreich – dohoda o provedení práce. Vendula Poláková od října na zkrácený pracovní úvazek. Zuzana Luková na zkrácený pracovní úvazek. V exponovaných letních měsících pracovaly v muzeu osvědčené studentky Lucie Kligerová a Kristýna Gracíková na dohodu o provedení práce. Jana Mádlová jako uklízečka na zkrácený pracovní úvazek.

Poděkování

Děkujeme Městu Žacléř, Technickým službám, Žacléřákům, kteří na nás pamatují s předměty, které připomínají minulost, dělí se s námi o vzpomínky či jinak pomáhají v naší činnosti. Děkujeme všem, kteří nám fandí!

Daniel Mach